Bilisötesi Ögrenme Stratejileri Ölçegi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Bilisötesi Ögrenme Stratejileri Ölçegi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17885

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Bili?ötesi Ö?renme Stratejileri Ölçe?i (BÖSÖ), Aysen Gürcan Namlu taraf?ndan 2004 y?l?nda geli?tirilmi? öz bildirim tipi bir ölçme arac?d?r. Bu ölçek, bireylerin kendi ö?renme süreçlerini bilinçli bir ?ekilde yönetme ve düzenleme yeteneklerini olu?turan **bili?ötesi stratejileri** de?erlendirmeyi amaçlamaktad?r. Ölçek, toplam 21 maddeden olu?makta ve ö?rencilerin akademik görevler s?ras?nda kulland?klar? planlama, örgütleme, denetleme ve de?erlendirme becerilerini dört ana alt boyutta ölçmektedir. Geli?tirme çal??mas?, arac?n geçerlik ve güvenirlik analizlerini kapsayan kapsaml? bir psikometrik incelemeyi içermektedir.

Anahtar Kelimeler

Bili?ötesi ö?renme, **Bili?ötesi**, Ö?renme stratejileri, Psikometrik araç, Öz-düzenleme, E?itim **Psikolojisi**.

Yazarlar

Aysen Gürcan NAMLU.

Amaç

Bu ölçe?in temel amac?, bireylerin ö?renme faaliyetleri s?ras?nda kulland?klar? bili?sel ve bili?ötesi süreçleri yönetme yetkinliklerini sistematik olarak tespit etmektir. Ö?renme stratejilerinin belirlenmesi, ö?rencilerin akademik ba?ar?lar?n? art?rmak ve onlara öz-düzenlemeli ö?renme becerileri kazand?rmak için yürütülecek e?itim müdahalelerinin tasarlanmas?nda kritik bir rol oynamaktad?r. Ölçek, özellikle ö?rencilerin ders çal??ma, problem çözme ve s?nav haz?rl?k süreçlerindeki stratejik yakla??mlar?n? ölçmeye odaklanm??t?r.

Yap?

Ölçülen yap?, bireyin kendi bili?sel süreçleri hakk?ndaki bilgisi ve bu süreçleri kontrol etme yetene?i olarak tan?mlanan **bili?ötesi** (metacognition) ö?renme stratejileridir. BÖSÖ, bu karma??k yap?y? dört spesifik ve birbirinden ayr?lan alt boyutta incelemektedir. Bu alt boyutlar, ö?renme döngüsünün farkl? a?amalar?na kar??l?k gelmektedir:

Planlama Stratejileri: Ö?renme görevi ba?lamadan önce hedefleri belirleme ve kaynaklar? organize etme becerisi.
Örgütleme Stratejileri: Ö?renilen bilgiyi yap?land?rma, ili?kilendirme ve anlamland?rma yöntemleri.
Denetleme Stratejileri: Ö?renme süreci devam ederken bireyin anlama düzeyini ve performans?n? izleme yetene?i (öz-sorgulama).

ARABPSYCHOLOGY.COM

De?erlendirme Stratejileri: Ö?renme görevi bittikten sonra sonuçlar? analiz etme ve gelecekteki ö?renmeleri iyile?tirmek için geri bildirim kullanma becerisi.

Geçerlik

Ölçe?in **geçerlik** çal??malar?, arac?n geli?tirildi?i 2004 tarihli makalede detayl? olarak sunulmu?tur. Yap? geçerli?ini test etmek amac?yla Faktör Analizi yöntemleri kullan?lm??t?r. Bu analizler, 21 maddenin teorik olarak öngörülen dört alt boyuta uygun bir ?ekilde yüklendi?ini göstererek, ölçe?in bili?ötesi ö?renme stratejileri yap?s?n? do?ru bir ?ekilde ölçtü?ünü desteklemektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in **güvenirlik** analizleri, iç tutarl?l?k (Cronbach Alfa katsay?s?) yöntemleri kullan?larak gerçekle?tirilmi?tir. ?ç tutarl?l?k katsay?s? de?erleri, ölçek maddelerinin birbiriyle tutarl? oldu?unu ve ayn? yap?y? ölçme konusunda kararl?l?k gösterdi?ini kan?tlamaktad?r. Güvenirlik çal??mas?n?n sonuçlar?, ölçe?in farkl? uygulamalarda istikrarl? ve güvenilir sonuçlar üretti?ini göstermektedir.

Faktör Analizi

Bili?ötesi Ö?renme Stratejileri Ölçe?i, aç?mlay?c? faktör analizi (AFA) yöntemleri kullan?larak geli?tirilmi?tir. Analizler sonucunda, ölçe?in toplam varyans? aç?klayan 4 ana faktörden olu?tu?u belirlenmi?tir. Bu faktörler, teorik beklentilerle uyumlu olarak Planlama (6 madde), Örgütleme (6 madde), Denetleme (5 madde) ve De?erlendirme (4 madde) alt boyutlar? olarak adland?r?lm??t?r. Ölçek, toplamda 21 maddeden olu?maktad?r ve bu yap?, bili?ötesi süreçlerin hiyerar?ik do?as?n? yans?tmaktad?r.

Araç Bilgileri

Test Türü: Geli?tirme/Öz Bildirim Ölçe?i

Format: 4'lü Likert tipi derecelendirme. Yan?tlar 1 (hiçbir zaman) ile 4 (her zaman) aras?nda de?i?mektedir. Yüksek puanlar, ilgili stratejinin daha s?k kullan?ld???n? göstermektedir.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Akademik çal??malar yürüten ö?renciler.

Ya? Grubu: Ergenlik dönemi sonu ve yeti?kinlik (Genellikle yüksekö?retim ö?rencileri).

Popülasyon Detaylar?: Ölçek, yüksekö?retim kurumlar?ndaki ö?rencilerin ö?renme stratejilerini

ARABPSYCHOLOGY.COM

de?erlendirmek üzere tasarlanm??t?r.

Test Metodolojisi: Bireylerin kendi ö?renme ve bili?sel süreçleri hakk?ndaki alg?lar?n? ölçen öz bildirim yöntemi kullan?lmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Metacognition, E?itim psikolojisi, Öz-düzenleme, Planlama stratejileri, Örgütleme stratejileri, Denetleme, De?erlendirme, **Likert ölçe?i**.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Sa?lanmam??t?r.

Kurum E-posta Adresleri: agnamlu@anadolu.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Anadolu Üniversitesi, E?itim Fakültesi, Eski?ehir, Türkiye (Tahmini Kurum).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, Aysen Gürcan Namlu taraf?ndan 2004 y?l?nda yay?mlanan makale ile bilimsel literatüre sunulmu?tur. Akademik ve ara?t?rma amaçl? kullan?mlar için etik kurallar çerçevesinde sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi önerilir. Ticari kullan?m ve izinler için yazar?n izni gereklidir.

Kaynaklar

Namlu, A. G. (2004). Bili?ötesi Ö?renme Stratejileri Ölçme arac?n?n geli?tirilmesi: geçerlilik ve güvenirlik çal??mas?. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, *4 (2)*, 123-136.

Makalenin orijinal yay?n?na (Anadolu Üniversitesi e-ar?ivi) ?u adresten eri?ilebilir: earsiv.anadolu.edu.tr

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: bilisotesi-ogrenme-stratejileri-olcegi-toad.pdf

Bili?ötesi Ö?renme Stratejileri Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmu?tur ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemi?tir.

Ölçek toplam 21 maddeden ve 4 alt boyuttan olu?maktad?r:

Planlama Stratejileri (6m): Derse girmeden önce i?lenecek konuya ili?kin haz?rl?k yapar?m.
Örgütleme Stratejileri (6m): Ders öncesi çal??aca??m konunun genel ?emas?n? kafamda

ARABPSYCHOLOGY.COM

olu?tururum.
Denetleme Stratejileri (5m): Dersi dinlerken anlay?p anlamad???m? kendi kendime sorar?m.
De?erlendirme Stratejileri (4m): S?navda bilmedi?im sorular?n nedenlerini ara?t?rarak analiz ederim.

ARABPSYCHOLOGY.COM